

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

03.07.2020

Programma Nr. 5-03/8
ietekmes uz vidi novērtējumam kūdras ieguvei kūdras atradnē “*Garais purvs*” un pievedceļa “*Garā kūdras purva ceļš*” izbūvei Bebru pagastā, Kokneses novadā

Derīga līdz 2025. gada 3. jūlijam.

Programma izdota AS “*Latvijas valsts meži*”, reģ. Nr. 40003466281, juridiskā adrese: Vaiņodes iela 1, Rīga, LV-1004, elektroniskā pasta adrese: lvm@lvm.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2020. gada 3. jūnija iesniegumu Nr.4.1-2_04qm_250_20_148 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādi kūdras atradnei “Garais purvs”*”, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, un 2020. gada 12. jūnija vēstuli Nr.4.1-2_04zb_250_20_156 “*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kūdras atradnei “Garais purvs”*” (turpmāk – Vēstule Nr.4.1-2_04zb_250_20_156) ar klāt pievienoto pārskatu par paredzētās darbības – kūdras ieguves kūdras atradnē “*Garais purvs*” un pievedceļa “*Garā kūdras purva ceļš*” izbūves Bebru pagastā, Kokneses novadā – sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī IVN turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir kūdras ieguve kūdras atradnē “*Garais purvs*” 128 ha platībā un pievedceļa izbūve 0,52 km garumā Bebru pagastā, Kokneses novadā (turpmāk – Paredzētā darbība). Paredzētā darbība tiks veikta nekustamā īpašuma “*Bebru meži*” (zemes kadastra Nr. 3246 008 0107) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 3246 005 0071 (turpmāk – Darbības vieta). Zemes vienības kopējā platība 372,33 ha¹.

¹ Zemes vienības platība saskaņā ar Valsts zemes dienesta datu publicēšanas portālā www.kadastrs.lv norādīto informāciju.

2. Saskaņā ar Ierosinātās sniegto informāciju² pirms kūdras ieguves uzsākšanas tiks veikta purva nosusināšana, novadot purva ūdeņus uz esošām valsts nozīmes ūdensnotekām. Ūdens novadīšana no purva plānota pa divām ūdensnotekām – *Senču grāvi* (ŪSIK kods 4144528:01) un *Bormaņu grāvi* (ŪSIK kods 41616:01). Kūdras ieguves darbus paredzēts veikt sezonāli, bezsala periodā no 15. aprīļa līdz 1. oktobrim atbilstoši hidrometeoroloģiskajiem laika apstākļiem. Paredzēta jaunu infrastruktūras objektu būvniecība atradnes izstrādes nodrošināšanai (iekšējie pievedceļi, laukumi, novadgrāvju, susinātājgrāvju tīkls).
3. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija 2019. gada 28. maijā ir akceptējusi A kategorijas ģeoloģiski izpētītos krājumus kūdras atradnē “*Garais purvs*” 1280.13 tūkst. m² platībā, 4379.89 tūkst. m³ apjomā un aprēķinātos krājumus (W=40%) 568.87 tūkst. t.
4. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – *NATURA 2000*), kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākā īpaši aizsargājamās dabas teritorija, kas ir arī *NATURA 2000* teritorija (dabas liegums “*Šķibu purvs*”), atrodas aptuveni 5,7 km attālumā uz ziemeļrietumiem no ieguves vietas. Tuvākais mikroliegums ar buferzonu, kas izveidots mazā ērgļa dzīvotnes aizsardzībai, atrodas ziemeļrietumu virzienā apmēram 3 km attālumā no paredzētās kūdras ieguves vietas.
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*” reģistrēto informāciju³, Darbības vietā atrodas 9 īpaši aizsargājami biotopu laukumi četriem biotopiem – *Purvaini meži* (ES biotopa kods 91D0*), *Veci vai dabiski boreāli meži* (ES biotopa kods 9010*), *Neskarti augstie purvi* (ES biotopa kods 7110*) un *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* (ES biotopa kods 7120).
6. Saskaņā ar publiski pieejamo LVĢMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistra karti⁴ ziemeļaustrumu virzienā 450 m attālumā no Darbības vietas atrodas smilts atradne “*Brencēni*”.
7. Darbības vieta atrodas ārpus blīvi apdzīvotām vietām. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Vecbebri, kas atrodas apmēram 1 km attālumā no Darbības vietas, tuvākās apdzīvotās viensētas atrodas aptuveni 300 m attālumā no plānotās kūdras ieguves vietas.
8. Saskaņā ar Koknese novada teritorijas plānojumu Darbības vietā ir noteikts funkcionālais zonējums – *Meži (M)*, daļa Darbības vietas teritorijas atrodas aizsargjoslā, kas noteikta 1 km rādiusā ap Vecbebru ciemu kvalitatīvas dzīves vides saglabāšanai un ierobežotas saimnieciskās darbības veikšanai, daļu teritorijas skar ķīmiskās aizsargjoslas teritorija ap ūdens ņemšanas vietu.
9. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2020. gada 26. maija līdz 2020. gada 1. jūnijam. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts 2020. gada 15. maija Kokneses novada pašvaldības informatīvajā izdevuma “*Kokneses Novada Vēstis*” numurā Nr. 119 (406) un ievietots tīmekļvietnēs www.koknese.lv, www.lvm.lv un www.vpvp.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātās Vēstulei Nr.4.1-2_04zb_250_20_156 klāt pievienotajiem materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki

² Tai skaitā Ierosinātās 2019. gada 8. oktobrī un 2019. gada 7. novembrī sniegtā informācija, kura vērtēta Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes 2020. gada 14. janvāra lēmuma “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. VI20SI0007*” ietvaros.

³ <https://ozols.daba.gov.lv/>

⁴ <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>.

(valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojuma Nr. 103 *“Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”* 4.40. punktu. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2020. gada 26. maija plkst. 10.00 līdz 2020. gada 1. jūnijam. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļa vietnēs www.koknese.lv un www.lvm.lv. Interesenti varēja sūtīt jautājumus uz Ierosinātājas pārstāvja e-pasta adresi: m.pupils@lvm.lv. Atbilstoši 2020. gada 26. maija – 1. jūnija Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam videoprezentācija tika skatīta 213 reizes. Sākotnējās apspriešanas sanāksmes periodā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi par Paredzēto darbību. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā netika saņemti sabiedrības priekšlikumi.

10. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots 2020. gada 14. janvārī ar Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes lēmumu *“Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. VI20SI0007”*.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērtēti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
  - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu. Izpētes teritorija aptver arī teritoriju transportēšanas maršrutā, vismaz valsts reģionālā autoceļā P79 Koknese – Ērgļi reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
  - 3.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plānu, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot plānotos kūdras ieguves laukus, teritorijas, kurās netiks veikta kūdras ieguve dažādu aprobežojumu (piemēram, aizsargjoslu dēļ), galvenos nosusināšanas sistēmas elementus, būves ūdens nostādināšanai, nostādinātā ūdens promteku, izplūdes vietas saņemtajās ūdenstecēs (ūdensnotekās – *Senču grāvis* un *Bormaņu grāvis*), izvešanas ceļus, papildus nepieciešamos pagaidu un pastāvīgos objektus u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
  - 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
  - 3.4. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu

(norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.

- 3.5. Visus Ziņojumam pievienotos dokumentus, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumus un citus dokumentus, tai skaitā to atvasinājumus, noformē atbilstoši Dokumenta juridiskā spēka likumam un Elektronisko dokumentu likumam.
- 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktiskās un tiesiskās apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē ietekmes uz vidi novērtējumu un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ja Ziņojuma izstrādāšanas laikā tiek konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem, nepieciešamības gadījumā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
2. Ziņojumu iesniedz Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālajā vides pārvaldē, Kokneses novada domē un Dabas aizsardzības pārvaldē rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par kūdras atradni "*Garaļi purvs*".
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver, vai iespējamās ieguves platību alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojami arī šādi nosacījumi:
  - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī inženierbūvju un meliorācijas sistēmas objektu) pārkārtošanu vai pārbūvi, gan kūdras ieguvu un transportēšanu, gan teritoriju rekultivāciju.
  - 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur kūdras ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.

- 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (atmežošana vai apauguma noņemšana). Sniegt informāciju par iespējamu celmu, nepieciešamības gadījumā arī grunts, izvietošanu vai izmantošanu.
- 1.4.4. Raksturot teritorijas sagatavošanas darbus, īpašu uzmanību pievēršot teritorijas nosusināšanas, ūdens nostādināšanas un novadīšanas risinājumiem, kā arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei arī ārpus Darbības vietas.
- 1.4.5. Raksturot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgā izrakteņa ieguves veidus un apjomus, ieguves laika nosacījumus (ieguves procesiem ir iespējams sezonāls raksturs).
- 1.4.6. Aprakstīt derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus) un salīdzināt to ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norādīt izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
- 1.4.7. Novērtēt inženierkomunikāciju pieejamību, sniegt informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
- 1.4.8. Īpašu uzmanību pievērst piebraukšanas iespējām kūdras ieguves laukiem un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības (arī esošo ceļu seguma atjaunošanas) darbiem un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Attiecībā uz piebraukšanas iespējām novērtēt ne tikai esošo ceļu/jaunbūvējamo ceļu atrašanās vietas un parametrus, bet arī to izmantošanas/būvniecības iespējamību (citām personām piederošu īpašumu izmantošana Paredzētās darbības realizācijai). Norādīt plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem.
- 1.4.9. Raksturot ugunsdrošībai nepieciešamos pasākumus: ugunsdrošības joslas un to uzturēšana, ugunsdzēsībai nepieciešamie ūdens krājumi un to ieguves avoti, nepieciešamā ugunsdzēsības tehnika un inventārs, drošības nosacījumi.
- 1.4.10. Novērtēt piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniegt konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam. Tā kā Paredzētā darbība plānota lielā platībā (~ 128 ha), rekultivācijas uzsākšana jāparedz jau paralēli kūdras ieguvei.
- 1.5. Sniegt informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, skaidrojams arī, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots).
- 1.6. Sniegt informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā un trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas potenciālās iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Prognozējamo blakusproduktu un emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu kūdras ieguves iekārtu un procesu radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁵ noteiktos paņēmienus (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai.

---

⁵ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Lai nodrošinātu informācijas salīdzināmību, siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) novērtējumā izmantot to pašu metodiku, kura piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam⁶. Tādēļ Paredzētās darbības SEG aprēķinam, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktu, izmantojamās Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijas⁷, ievērojot, ka metodikas ir savstarpēji papildinošas.
- 1.9. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojums aptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – kā un vai Paredzētā darbība tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, derīgo izrakteņu ieguvi, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem:
- 2.3.1. Īpaši aizsargājamās sugas un to dzīvotnes, īpaši aizsargājami un Eiropas Savienības nozīmes biotopi darbības vietā un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, citas dabas vērtības un mežiem klātas teritorijas. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēti nozares (sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
- 2.3.2. Hidroģeoloģie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
- 2.3.3. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju apļūšanas iespējamība.

⁶Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/sagatavotie-un-iesniegtie-zinojumi?&id=1153&nid=393>

⁷Piemērojamās vadlīnijas pieejamas: http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_07_Ch7_Wetlands.pdf un http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/wetlands/pdf/Wetlands_Supplement_Entire_Report.pdf

- 2.3.4. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi).
- 2.3.5. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas maršruta tuvumā, attālumi līdz tām.
- 2.3.6. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējamās, analīzi. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.3.7. Pašreizējo SEG emisiju no Darbības vietas novērtējums.
- 2.3.8. Informācija par tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniegt arī šādas ziņas:
  - 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
  - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
  - 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves lauku sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
  - 2.4.4. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
  - 2.4.5. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas/pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
  - 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamās atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza sekojošas prasības:
  - 3.2.1. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi (būvniecība un, ja attiecināms, nojaukšanas darbi), ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas izveide un (ja nepieciešams) augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
  - 3.2.2. Vērtējot Paredzētās darbības izraisītu nosusināšanas ietekmi, izstrādāt hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozi, novērtējot augsnes struktūras un mitruma izmaiņas Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējumā ņem vērā plānoto ūdens nostādināšanu un novadīšanu (norādot iespējamās izplūdes vietas) un ūdeņu novadīšanas ietekme uz saņemošo ūdensteci, tai noteiktajām vides kvalitātes prasībām un mērķiem,

kā arī ietekmi, ko rada iespējama meliorācijas sistēmu pārkārtošana un noteces izmaiņas. Jānovērtē iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un kvalitāti.

- 3.2.3. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums (cik atbilstoši) izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas, kūdras ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes un transportēšanas.
- 3.2.4. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši no iegūtā materiāla transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība*" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, jāizmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogramma un novērtējumam jāaptver gan ietekmes no ieguves lauku sagatavošanas un kūdras ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.5. Vērtējot transportēšanas ietekmes, jāņem vērā šajā programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma vismaz valsts reģionālā autoceļa P79 *Koknese – Ērgli* reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.
- 3.2.6. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteiktajam – novērtē gan SEG emisijas veidus un apjoms, gan oglekļa dioksīda piesaistes apjomus. Novērtējums veicams, ņemot vērā ietekmju savstarpējo dinamiku, ko veido SEG emisijas un oglekļa dioksīda piesaiste teritorijās, kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta rekultivācija. Novērtējums veicams saskaņā ar šajā programmā iepriekš norādītajām vadlīnijām un vismaz šādu SEG emisijām – CO₂, CH₄, N₂O, ievērojot arī šādas prasības:
  - 3.2.6.1. Kartogrāfiskajā materiālā un teksta daļā identificējami esošie zemes lietošanas veidi un to platības.
  - 3.2.6.2. Teksta daļā, vēlams tabulas veidā, pa gadiem prognozējamās platības (ha), kuras a) sagatavotas kūdras ieguvei; b) kurās tiek veikta kūdras ieguve; c) kurās veikta attiecīga veida rekultivācija, savukārt prognozi par kūdras ieguvi nepieciešams sastādīt gan platībai (ha), kādā vienlaicīgi varētu tikt veikta ieguve, gan ieguves apjomiem (t) gadā. Informācija par platībām (piemēram, atradnes laukiem), kādos paredzēta prognozējama, secīga vai paralēla teritorijas sagatavošana kūdras ieguvei, kūdras ieguve un rekultivācija, attēlojama arī kartogrāfiski.
  - 3.2.6.3. Saskaņā ar piemērojamām vadlīnijām no ieguves apjoma vērtējamas arī SEG emisijas, ko rada lauksaimniecībā izmantotā kūdra (tonnas C uz katru kūdras ieguves t gadā).
  - 3.2.6.4. Iegūtos aprēķinu rezultātus nepieciešams pārrēķināt un Ziņojumā atspoguļot arī CO₂ ekvivalentos (tonnas CO₂ ekv. gadā), aprēķinam izvēloties 100 gadu periodu, un rezultātus procentuāli novērtēt pret sektora emisijām Nacionālajā inventarizācijas ziņojumā.

Attiecībā uz SEG emisiju novērtējumu Birojam papildus ir arī ieteikumi – sniegt aprēķinu piemēru maksimālos ieguves apjomus raksturojošam gadam un iegūtos rezultātus kopējam aprēķinu periodam atspoguļot arī grafiku diagrammā.

- 3.2.7. Ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, tai skaitā īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, šādas ietekmes būtiskumu un pieļaujamību novērtē, ņemot vērā arī aktuālo informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu stāvokli valstī, tai skaitā to sastopamību un aizņemto platību, populācijas un dzīvotnes vērtējumu, struktūru un funkciju vērtējumu, kā arī nākotnes perspektīvu vērtējumu un tendences.
- 3.2.8. Ņemot vērā attālumu līdz tuvākajai *NATURA 2000* teritorijai, pirmsšķietami negatīva ietekme ar Paredzēto darbību (uz šo teritoriju) nav sagaidāma. Tomēr Ziņojumā izvērtē ietekmes iespējamību. Ja tādu konstatē, atbilstīgu ietekmes uz attiecīgo teritoriju novērtējumu veic atbilstoši Novērtējuma likuma 4. *prim* panta otrajā un trešajā daļā noteiktajam un Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 300 “*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” nosacījumiem.
- 3.2.9. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību un *NATURA 2000* teritoriju sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.10. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.3. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaši vērtējami iespējamie vides riski un tipiskākās un iespējamās sliktākās avārijas situācijas ugunsdrošības kontekstā.
- 3.4. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.5. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai; kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. **Pamato izvēlēto variantu** un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan kūdras ieguves laikā, gan risinājumi ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta kūdras ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Nosakot un novērtējot risinājumus rekultivācijai, ievērot šīs Biroja programmas IV daļas 1. punkta 1.4.10. apakšpunktā noteikto.
- 6.3. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus kūdras ieguvei, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā, ņemot vērā valstī noteiktos ierobežojumus attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizēšanu klātienē, ja tādi noteikti.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, ierobežotas pieejamības informācija par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas –

veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktors (*paraksts**)

Arnolds Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu